

“Het werk van PBI is meer dan ‘aanwezig zijn’. Het omvat het politieke werk, het in gesprek gaan met lokale en nationale autoriteiten over de mensenrechtensituatie in het betreffende gebied, de emotionele begeleiding van mensenrechtenverdedigers in moeilijke situaties, het onderhouden van een internationaal steunnetwerk en het publiceren van artikelen en nieuwsbrieven.

De diverse gewapende partijen schatten van tevoren in hoeveel politieke en maatschappelijke ophef de bedreiging, dood, verwonding of verdwijning van een mensenrechtenverdediger zou opleveren. Door de aanwezigheid van internationale waarnemers, zoals vrijwilligers van PBI, blijven bedreigingen en geweldsdaaden niet onopgemerkt voor de internationale gemeenschap. Hierdoor wordt ‘space for peace’ gecreëerd zodat mensenrechtenverdedigers hun werk kunnen doen.

Het directe contact met de Colombiaanse mensenrechtenverdedigers vind ik erg bijzonder. We geven veel op om dit werk te kunnen doen en krijgen er ook veel voor terug, namelijk de mogelijkheid om te leren over het conflict en vredesprocessen hier, het politieke werk en het leven in de Latijns-Amerikaanse cultuur.”

Carly Bishop, projectvrijwilliger Colombia sinds augustus 2009

Wendy in gesprek met lokale NGO-partner in Mexico

“Hoewel veel mensen Mexico vooral zien als een vakantieland, is het mij de afgelopen maanden pijnlijk duidelijk geworden waarom PBI hier werkt. Het is schokkend (en vaak frustrerend) om te zien wat er gebeurt met mensen die opkomen voor hun rechten. Daarom geloof ik in het werk van PBI. De mensen die we begeleiden geven aan dat ze zich veiliger voelen dankzij onze aanwezigheid en dat PBI toegang geeft tot de autoriteiten die hen anders niet zouden ontvangen. En dat is uiteindelijk ons doel: ruimte creëren waarbinnen mensen hun werk op het gebied van mensenrechten en vredesopbouw kunnen doen.”

Wendy Schutte, projectvrijwilliger in Mexico sinds november 2009

“The guided protection by PBI’s volunteers provides farmers with space for integration, the possibility to share experiences and security, enabling them to keep fighting for human rights.”

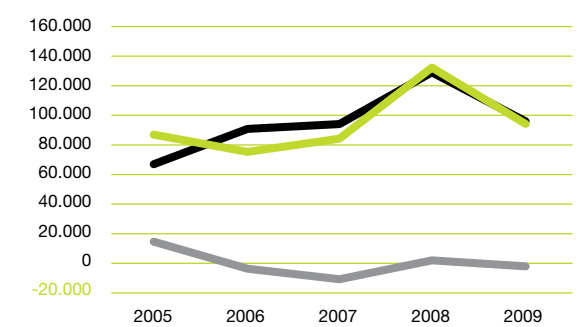
Melkin Castrillón, ACVC (farmers association), Colombia

De cijfers

In 2009 ontving PBI Nederland financiële ondersteuning van Stichting Doen, Huisman Vredesfonds, Amnesty International, Stichting Jong Blad, diverse kerkelijke instanties en zo’n 75 particulieren. Hiernaast is er meer dan 200.000 euro via Nederland naar de projectlanden gegaan via ICCO/Kerk in Actie en Mensen met een Missie.

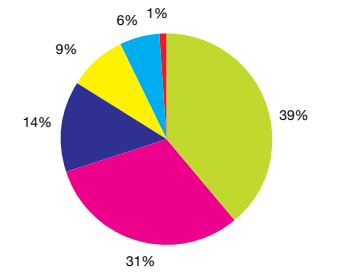
ANBI-status
In 2009 verkregen wij met terugwerkende kracht de status van Algemeen Nut Beogende Instelling aangezien 100 procent van onze activiteiten het algemeen nut beogen. Zodoende leveren schenkingen aan PBI de schenker een fiscaal voordeel op.

Resultaten PBI Nederland 2005 t/m 2009 (in euro’s)

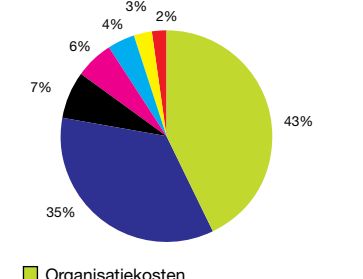
Financieel jaarverslag is opvraagbaar.

Inkomsten PBI Nederland 2009

- Schenkingen van vrijwilligers
- Bijdrage Stichting Doen
- Fondsen voor projecten
- Giften van particulieren
- Giften van fondsen
- Rentebaten

Uitgaven PBI Nederland 2009

- Organisatiekosten
- Coördinatie
- Huisvesting
- Bijdragen aan internationaal secretariaat
- Draagvlak, publiciteit en lobby
- Werven en trainen vrijwilligers
- Internationale vergaderingen

Projectlanden

Peace Brigades International werkt in vijf landen: Guatemala, Mexico, Colombia, Indonesië en Nepal. In 2009 hebben heel wat mooie en minder mooie ontwikkelingen zich voorgedaan in deze landen.

Guatemala

Ruim tien jaar na de 36-jarige burgeroorlog is de situatie in Guatemala nog steeds verontrustend. Sociale ongelijkheid, straffeloosheid en de toename van geweld is zorgwekkend. De mensenrechten-situatie in Guatemala beleefde in 2009 een nieuw dieptepunt; zestien mensenrechtenverdedigers werden vermoord. Hiernaast werden 353 aanvallen op activisten uitgevoerd. Een toename van 37 procent vergeleken met 2008. In februari en september ondersteunde PBI Nederland de activatie* naar aanleiding van de rechtszaak tegen Jorge Lopez, directeur van mensenrechtenorganisatie OASIS, die valselijk beschuldigd werd van moord. Na een proces van 10 maanden en internationale bemoeienis, is Lopez vrijgesproken.

Nepal

Nepal startte in 2009 met de ontwikkeling van een nieuwe grondwet die halverwege 2010 af zou moeten zijn, maar erg veel vaart zat hier niet in aangezien partijen het niet met elkaar eens werden. De internationale wereld gaf minder aandacht aan Nepal, omdat het directe conflict voorbij is. Dit

*zie de pagina ‘Samen staan we sterk’.

kwam het vredesproces en de ontwikkeling van de nieuwe grondwet niet ten goede. Mogelijkwerwijs zal de nieuwe wet amnestie verlenen aan de daders van mensenrechtenschendingen, waardoor straffeloosheid wordt geïnstitutionaliseerd. PBI begeleidde onder andere het advocatencollectief Advocacy Forum dat zich inzet tegen straffeloosheid. In november ondersteunde Nederland de activatie* rondom de ernstige bedreigingen van de politie aan het adres van advocaat en mensenrechtenverdediger Jai Kishor Labh en zijn familie. Door ingrijpen van PBI is Labh in veiligheid gebracht en kon hij in 2010 zijn werkzaamheden weer oppakken.

Mexico

Sinds de opening van een nieuw PBI-kantoor in Oaxaca eind 2008, is in 2009 een aantal nieuwe organisaties opgenomen in de PBI-begeleiding. Dit zijn het Centro de Derechos Humanos y Asesoría a Pueblos Indígenas en het Comité 25 de Noviembre. In Guerrero startte het team in juni met de begeleiding van de Monitor Civil. Eind 2009 deed het Inter-Amerikaanse Hof voor de Mensenrechten een opzienbarende uitspraak in de zaak van mensenrechtenverdediger Rosendo Radilla. De Mexicaanse staat werd schuldig bevonden aan zijn verdwijning tijdens de ‘Vuile Oorlog’ en kreeg opdracht deze verdwijning grondig te onderzoeken en het rechtssysteem te herzien. De dochter van Rosendo

Kinderen van partners en cliënten in Guatemala

Radilla, Tita Radilla Martínez, wordt sinds 2003 begeleid door PBI. Zij is voorzitter van de AFADEM, een organisatie van familieleden van gevangenen en verdwenen personen en slachtoffers van mensenrechtenschendingen in Mexico.

Colombia

Op 16 oktober stond het project stil bij het feit dat vijftien jaar geleden de eerste teams opgezet werden in Barrancabermeja en Bogotá. De bijeenkomsten in de Colombiaanse hoofdstad en de informatiedagen in de andere projectsteden werden door vele internationale afgevaardigden bezocht. Onze financiële partner Mensen met een Missie startte een onderzoek naar de vredesgemeenschap San Jose de Apartado, naar aanleiding van negatieve publiciteit in tijdschrift Vrij Nederland en daaropvolgende kamervragen over de vermeende banden van

de gemeenschap met de FARC. PBI Colombia en Nederland werkten mee aan het onderzoek, waaruit bleek dat de beschuldigingen ongegrond waren.

Indonesië
In Indonesië werd in oktober, in de Centrale Hooglanden van West-Papoea, het tienjarig bestaan van het Indonesië-project herdacht met een barbecue in Papoea-stijl. Cliënten, partners en vrienden van het projectteam vertelden de PBI-vrijwilligers hoe belangrijk ons werk in het afgelopen decennium is geweest. 2009 bracht ook spanningen in het project. Visa-problemen zorgden ervoor dat de teams zich tijdelijk uit Papoea terugtrokken. Vanuit Jakarta moest het team het werk voortzetten, wat uiteraard de nodige moeilijkheden opleverde. De ‘Peace library’ in Wamena bleef wel open met medewerking van de twee lokale stafmedewerkers.

“Before PBI (arrived) there was a lot of conflict between the community and the government. Now it is safer.” **Tinus Matuan, BUK (United for Truth), West-Papoea**

peace brigades international nederland para la paz making space for peace abriendo espacios para la paz making peace brigades international nederland para la paz making space for peace

Jaarverslag 2009 **pbi** making space for peace

van Peace Brigades International, afdeling Nederland

Peace Brigades International (PBI) werd in 1981 opgericht en is een door de Verenigde Naties erkende non-gouvernementele organisatie. PBI zond in 2009 vrijwilligers uit 25 verschillende landen uit naar Colombia, Guatemala, Mexico, Nepal en Indonesië om ‘ruimte voor vrede’ te creëren, waardoor mensenrechtenverdedigers op een relatief veilige manier aan een betere toekomst konden werken. PBI werkt uitsluitend op aanvraag van mensenrechtenorganisaties en is gebaseerd op een mandaat van niet-inmenging, onpartijdigheid en geweldloosheid. In 2001 ontving PBI de Martin Ennals Award for Human Rights Defenders en in datzelfde jaar werd de organisatie genomineerd voor de Nobelprijs voor de Vrede.

In 2009 beschermden we meer dan vijftig mensenrechtenorganisaties en drie vredesgemeenschappen. Naar schatting hadden 7000 mensen hier direct

profijt van en had ons werk een positief effect voor vele duizenden mensen en hun gemeenschappen. Naast de projectteams in de vijf projectlanden zijn er wereldwijd zestien PBI-kantoren actief, waarvan een in Nederland. PBI Nederland steunt sinds 1988 de internationale organisatie door:

- zich in te zetten voor het werven, begeleiden en trainen van de vrijwilligers die op uitzending gaan;
- het ondersteunen van de PBI-projecten en het internationaal secretariaat, zowel financieel als door het onderhouden van een steunnetwerk (onder andere politici, ngo’s en specialisten);
- het geven van voorlichting over de activiteiten en de doelstellingen van PBI.

In dit jaarverslag vindt u een beknopt overzicht van de activiteiten van de Nederlandse afdeling van PBI in 2009.

“Dankzij de inzet en het enthousiasme van alle vrijwilligers in Nederland kunnen we een goede bijdrage leveren aan de internationale organisatie. Me samen met anderen inzetten voor ‘space for peace’ is een mooie en dankbare taak.”

Liesbeth Lenselink, coördinator PBI Nederland

Emma (tweede van rechts) begeleidt DAFUO, Nepal

“Met PBI kom je op plekken waar je anders nooit zou komen. Zo maakte ik een mooie reis tijdens de beschermende begeleiding van twee vrouwen van de Dalit Feminist Uplift Organization (DAFUO). Een aantal weken daarvoor waren twee vrouwen en een meisje van twaalf doodgeschoten door het leger in Bardiya National Park omdat ze volgens hen stropers zouden zijn. Het leger beweerde dat de dood van de vrouwen een ongeluk was, maar mensenrechtenbeschermers denken dat er meer aan de hand was. Vandaar dat DAFUO met betrokken dorpsbewoners ging praten. De slachtoffers behoorden tot de Dalit gemeenschap, de laagste kaste in Nepal. De reis bestond uit een vijf uur durende autorit, gevolgd door een enorme voettocht. De nacht bracht ik door in een kamer met drie andere vrouwen, een kip en haar kuikens. De volgende ochtend liepen we om vijf uur 's ochtends verder naar de plaats van bestemming. Na de vergadering tussen DAFUO en de dorpsbewoners konden we weer terug naar huis. Het is mooi om te zien dat deze mensen, zo afgelegen wonend, toch bereikt worden door PBI.”

Emma Jansen, projectvrijwilliger Nepal sinds 2008

“PBI is the first door to knock on in case of emergency for Human Rights Defenders in Nepal.”
Mandira Sharma, Advocacy Forum, Nepal

“I take this opportunity to voice my full support to the valuable and legitimate work of PBI in several regions of the world, which is a source of inspiration to all of us.”
Mrs. Margaret Sekaggya, United Nations Special Rapporteur on human rights defenders, in het Spaanse Parlement

Samenvatting resultaten

PBI Nederland maakte in 2009 de keuze om een scherpe focus te houden op de kerntaken van de organisatie. Hieronder een paar hoogtepunten.

Vrijwilligers

In 2009 werven, trinden en zonden we acht Nederlandse vrijwilligers uit naar een project. Dat is voor Nederland een goede score. In Indonesië zaten drie Nederlanders, in Colombia en Nepal ieder twee en een in Mexico. De informatiebijeenkomsten trokken bovendien meer belangstellenden dan voorgaande jaren: in oktober telden we 90 mensen! Het aantal actieve vrijwilligers in Nederland verdubbelde naar ruim 30 waardoor op alle fronten meer kon worden opgepakt.

Nieuwe coördinator

In februari namen we afscheid van de coördinator die zich vier jaar lang had ingezet voor PBI. In juni trad Liesbeth Lenselink aan. Aan het eind van het jaar meldden zich vier nieuwe bestuursleden. Hierdoor konden een aantal zittende bestuursleden een stapje terug doen, na zich jaren hard te hebben gemaakt voor de organisatie.

“2009 was voor PBI Nederland een jaar boordevol ingrijpende veranderingen. Na een diep dal aan het begin van het jaar volgde er vernieuwing en grote groei, met naar verwachting in 2010 de volle bloei.” **Janine Tijhoff, voorzitter PBI Nederland**

Ondersteuning aan projecten

Bestaande financiële bijdragen aan Indonesië, Nepal en Colombia liepen volgens contract door. Door gebrek aan capaciteit werd er dit jaar minimaal geworven op het gebied van nieuwe fondsen. Zie ook ‘De cijfers’. Met de komst van de nieuwe coördinator werden lobbywerkzaamheden weer opgepakt.

Filmpje bij de NOS/Publiciteit

Projectvrijwilliger Carly Bishop lichtte voor NOS Headlines haar motivatie toe, voordat ze in augustus naar Colombia vertrok. Ook de coördinator en een bestuurslid kwamen aan het woord. We namen in 2009 onze website flink onder handen, we restylden onze nieuwsbrief tot een full colour A5 formaat magazine, genaamd Peaces en we startten met een digitale nieuwsbrief die eens in de twee maanden wordt verstuurd. Bovendien vulden we ons e-mail adresbestand substantieel aan zodat meer mensen, regelmatig zijn bereikt in 2009.

Werving en training

Vanuit een mengeling van betrokkenheid, het niet onverschillig willen blijven en/of de wens om nu eindelijk eens de tijdens de studie opgebouwde capaciteiten in te zetten in een buitenlandse praktijksituatie, melden zich jaarlijks enkele tientallen geïnteresseerden bij PBI Nederland. In 2009 organiseerde de trainingsgroep twee bijeenkomsten die in totaal door ruim 120 belangstellenden werden bezocht!

Trainingsweekend

Een jaar als vrijwilliger werken voor een van de PBI projecten is een unieke ervaring. Uniek vanwege de woon- en werksituatie in een klein team, de specifieke werkwijze en het mandaat van PBI. In mei 2009 nam een groep van dertien potentiële projectvrijwilligers deel aan het trainingsweekend in Haarzuilens. De training geeft onder meer inzicht in twee belangrijke principes van PBI: het werken met actieve geweldloosheid en besluitvorming op basis van consensus. De trainingsgroep verkende met de kandidaten de vraag of PBI bij hen paste en of zij bij PBI pasten.

Recent teruggekeerde vrijwilligers vertelden over hun werk, hun verwondering en hun dilemma's, de inspiratie die ze putten uit de ontmoetingen met al die moedige mensen en het voorrecht dat ze genoten hebben een land zo goed van binnenuit te hebben leren kennen.

Internationale training

Tijdens het weekend werd ook de sollicitatie-procedure van de projecten besproken. De projecten hebben namelijk ieder hun eigen sollicitatie-procedure, waarbij op het project toegespitste trainingen van een week tot tien dagen horen. Acht Nederlanders namen deel aan een internationale training waarvan er zeven kandidaten zijn aangenomen die in 2009 zijn uitgezonden of in de loop van 2010 zullen vertrekken.

Projectteam met partners en cliënten in Papoea

Projectteam in Colombia

Samen staan we sterk

PBI Nederland is lid van meerdere overlegorganen op het gebied van mensenrechten, zoals het People Building Peace-netwerk, Vredesplatform, Indonesië Beraad, Colombiaplatform en het Breed Mensenrechten Overleg. We bezochten de bijeenkomsten van deze netwerken meerdere malen in 2009 om ons oor te luister te leggen, maar ook om over het werk en de standpunten van PBI te vertellen. Hiernaast hadden we regelmatig contact met het ministerie van Buitenlandse Zaken en organisaties als Amnesty International, ICCO en Mensen met een Missie. Dit contact was bijvoorbeeld over de samenwerking in een zogeheten ‘speakerstour’, waarin een cliënt of een teruggekeerde projectvrijwilliger zijn of haar verhaal bij hen doet over PBI.

Inzet steunnetwerk tijdens activatie

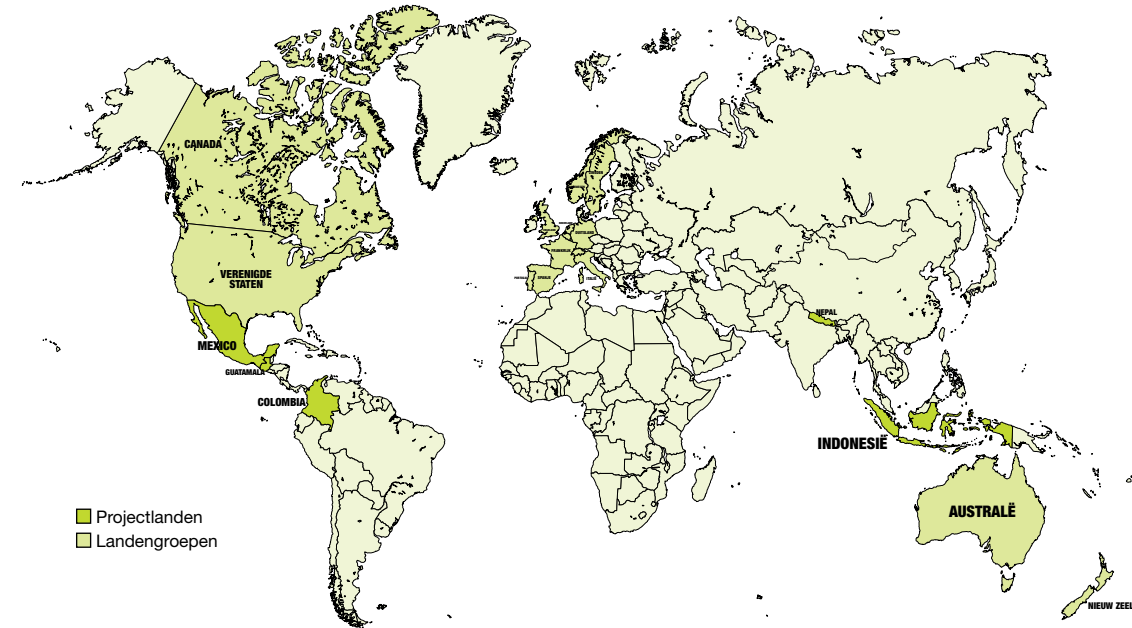
Als een mensenrechtenverdediger van een organisatie die wij begeleiden zijn leven niet meer zeker is, wordt er opgeroepen tot een activatie. Wereldwijd schakelen we ons steunnetwerk in om politieke druk te zetten op de regering in het projectland. In dit steunnetwerk zijn diverse afgevaardigden van mensenrechtenorganisaties te vinden alsook politici en specialisten. In 2009 hebben we in Nederland, op aanvraag van de projectteams in Guatemala en Nepal, een beroep gedaan op ons steunnetwerk.

“Een nieuwe algemeen coördinator plus een groot aantal nieuwe vrijwilligers en bestuursleden maakten van 2009 een jaar van veerkracht, volharding en onderling vertrouwen. Ik word vrolijk van al die prachtige mensen.”
Ton Bil, oprichter en coördinator Raad van Advies

“De bijeenkomst van het internationaal bestuur in juli 2009 was intensief door vergaderdagen van gemiddeld negen uur, maar de wetenschap dat we met z'n allen voor hetzelfde staan, geeft enorm veel inspiratie!” **Esther Vink, secretaris en internationaal afgevaardigde voor PBI Nederland**

Colofon: Uitgave: Peace Brigades International, afdeling Nederland • Vormgeving: CheiZ
Productie: Johanneke de Groot en Liesbeth Lenselink • Drukker: Drukkerij Tesink, Zutphen • Oplage: 500

Oudegracht 36 • 3511 AP Utrecht • 06-16 49 82 21 • info@peacebrigades.nl • Skype: pbi.nederland
www.peacebrigades.nl en www.peacebrigades.org • Giro 4174379